

CAP (children are people too), ett program för barn som är anhöriga till missbrukare

CAP (children are people too) är ett grupprogram som riktar sig till barn som lever i familjer där någon är beroende av alkohol eller droger. Programmet har utvecklats i USA. Ett par svenska program som utvecklats ut CAP är "Ersta vändpunkten" och Bojen. Ersta vändpunkten barnprogram presenteras i ett annat svar från SBU:s upplysningstjänst.

Fråga

Vilken sammanställd forskning finns på grupprogrammet CAP (Children are people too)?

Frågeställare: Projektgruppen för Metodguiden för socialt arbete, Socialstyrelsen

Sammanfattning

SBU:s upplysningstjänst har efter litteratursökning varken identifierat någon relevant systematisk översikt eller någon relevant primärstudie som svarar på frågan.

På SBU:s upplysningstjänst identifierar och redovisar vi sammanställd forskning (systematiska översikter) eller identifierar vetenskapliga studier som svarar på en avgränsad fråga. Vi bedömer risken för bias (överskattning eller underskattning av resultat) i systematiska översikter och presenterar författarnas slutsatser från systematiska översikter med låg eller måttlig risk för bias. I vetenskapliga primärstudier bedömer vi inte risken för bias och därför presenteras de bara som referenser. Vid behov bedömer vi kvalitet avseende ekonomiska aspekter och överförbarhet av resultat i hälsoekonomiska studier och presenterar författarnas slutsatser från de studier som bedöms ha minst medelhög kvalitet och överförbarhet. I svaren väger vi inte samman resultaten eller bedömer graden av vetenskaplig tillförlitlighet.

Bakgrund

Barn som lever i familjer där det förekommer missbruk har ofta behov av stöd och hjälp från vuxna utanför familjen. CAP (Children are people too) är ett grupprogram som riktar sig till barn som lever i familjer där någon är beroende av alkohol eller droger [1]. CAP har utvecklats för barn med någon anhörig som får behandling inom Minnesotamodellen. Minnesotamodellen är en tolvstegsbaserad behandling som bygger på AA:s tolvstegsprogram [2]. Programmet syftar till att öka barnens sociala förmåga, egenvärde och kontroll. Ämnen som tas upp är bland annat barnens syn på missbruk och våld. Ett par svenska program som utvecklats ut CAP är Ersta vändpunkten och Bojen [3]. Programmet Ersta Vändpunktens barnprogram presenteras i ett annat svar från SBU:s upplysningstjänst [4].

Avgränsningar

Vi har gjort sökningar (se avsnittet Litteratursökning) i databaserna MedLine, Scopus, Embase och SocIndex.

Vi har formulerat frågan enligt följande PICO¹:

- Population: Barn och unga som lever i familjer där någon är beroende av alkohol eller droger
- Intervention: Children are people too, CAP
- Control: Sedvanlig behandling eller andra stödprogram
- Outcome: Livskvalitet, ohälsosamma mönster, medvetenhet om egna behov och personliga gränser, självkänsla, psykisk ohälsa, alkohol, droger och kemiskt beroende

För att vi skulle inkludera en artikel i svaret krävde vi att den var publicerad på engelska eller ett av de nordiska språken.

Resultat från sökningen

Upplysningstjänstens litteratursökning genererade totalt 14 artikelsammanfattningar (abstrakt). En projektledare på SBU läste alla artikelsammanfattningar och bedömde att ingen var relevant. Det finns ingen sammanställd kunskap eller några enskilda studier som besvarar denna fråga och vi kommer därför inte att presentera några resultat eller slutsatser.

Lästips

Den svenska versionen av CAP kallas för Ersta vändpunkten och denna beskrivs närmare i Socialstyrelsens Metodguide [5]. Programmet Ersta Vändpunktens

¹ PICO är en förkortning för patient/population/problem, intervention/index test, comparison/control (jämförelseintervention) och outcome (utfallsmått).

barnprogram presenteras i ett annat svar från SBU:s upplysningstjänst [4]. CAP tas även upp i en av SBU:s litteraturöversikter från år 2010. I litteraturöversikten finns ett omfattande etikkapitel där man bland annat diskuterar viktiga etiska aspekter av att använda program som är utformade i andra vetenskapliga och kulturella kontexter än de vi har i Sverige och vad det kan innebära för barnen [3].

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av namn Alexandra Snellman (projektledare), Emma Palmqvist Wojda (utredare), Sara Fundell (projektadministratör) samt Irene Edebert (produktsamordnare) vid SBU.

Litteratursökning

MedLine via Ovid 200205

CAP (children are people too) support groups for children with family members who has dependency disorders

Search terms	Items found
Intervention:	
1. children are people too.af	0
Final	0

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

.ab. = Abstract

.af. = All fields

.ti. = Title

.kw. = Keyword

exp = Term from the MedLine controlled vocabulary, including terms found below this term in the MeSH hierarchy

/ = Term from the MedLine controlled vocabulary

* or \$ = Truncation (if found at the end of a free text term)

Scopus via scopus.com 200205

CAP (children are people too) support groups for children with family members who has dependency disorders

Search terms	Items found
Intervention:	
1. ALL("children are people too)	82
2. ALL(((support OR therapy) W/3 group) OR "preventi* program*")	372 669
3. 1 AND 2	4
Final	4

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

TITLE-ABS-KEY = Title or abstract or keywords

ALL = All fields

PRE/n = "precedes by". The first term in the search must precede the second by a specified number of terms (n).

W/n = "within". The terms in the search must be within a specified number of terms (n) in any order.

* = Truncation

" " = Citation Marks; searches for an exact phrase

Embase via embase.com 200205

CAP (children are people too) support groups for children with family members who has dependency disorders

Search terms	Items found
Intervention:	
1. 'children are people too'	1
Final	1

/de= Term from the EMTREE controlled vocabulary
 /exp= Includes terms found below this term in the EMTREE hierarchy
 /mj = Major Topic
 :ab = Abstract
 :au = Author
 :ti = Article Title
 :ti,ab = Title or abstract
 * = Truncation
 '' = Citation Marks; searches for an exact phrase

Academic Search Premier, ERIC, PsycInfo, Psychology and Behavioral Sciences Collection, SocIndex via ebsco.com 200205

CAP (children are people too) support groups for children with family members who has dependency disorders

Search terms	Items found
Intervention:	
1. TX "children are people too"	49
2. TX ((support OR therapy) N3 group*) OR "preventi* program*")	472 049
3. 1 AND 2	9
Final	9

The search result, usually found at the end of the documentation, forms the list of abstracts

AB = Abstract
 AU = Author
 DE = Term from the thesaurus
 MM = Major Concept
 TI = Title
 TX = All Text. Performs a keyword search of all the database's searchable fields
 ZC = Methodology Index
 * = Truncation
 " " = Citation Marks; searches for an exact phrase

Referenser

1. Gullotta TP, Bloom M. Encyclopedia of Primary Prevention and Health Promotion. Boston, MA, Springer US; 2003.
2. Socialstyrelsen. Metodguiden: Tolvstegsbehandling enligt Minnesotamodellen; [cited 2020 Apr 4]. Available from: <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/tolvstegsbehandling-enligt-minnesotamodellen/>
3. SBU. Program för att förebygga psykisk ohälsa hos barn. En systematisk litteraturöversikt. Stockholm: Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU); 2010. SBU-rapport nr 202. ISBN 978-91-85413-38-6.
4. SBU. Ersta Vändpunktens barnprogram. Stockholm: Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU); 2020. SBU:s upplysningstjänst. [cited 2020 april]. Available from: <http://www.sbu.se/ut202016>.
5. Socialstyrelsen. Metodguiden: Ersta Vändpunktens barnprogram [cited 2020 Apr 4]. Available from: <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/ersta-vandpunktens-barnprogram/>